

Info: În documentele de relații *хнжа* se folosește frecvent pentru a desemna orice casă, inclusiv casa domnească ca în exemplele: *ханъжс ажакоу хнжс да кратитѣ* » să înapoiati casa lui Hanăș meșterul de arcuri » (1431—1432, Bogdan, *Relații*, d. 38, p. 61); *едст н пїют с каше хнже* » «mănincă și beau în casele voastre» (1476, Bogdan, *Relații*, d. 101, p. 126) Radu cel Mare trimițînd la Brașoveni să cumpere cojoace și postav le scrie: *че кспити некон кожси што ми трєсїют с хнжс господствє ми* » «va cumpăra niște cojoace ce-mi trebuie la casa domniei mele» (1496—1507, Bogdan, *Relații*, d. 203, p. 242).

Prin *Дкоръ* se desemnează «curte, curte domnească, casă, așezare, bordei, sălaș». Termenul apare frecvent în documentele din Moldova și în cronicile moldovenești dar în documentele muntenești și în cele de relații apare rar. *Дкоръ* este un cuvînt general slav moștenit din slav. com. **dvorъ*¹.

În Moldova *Дкоръ* apare în special în formule stereotipe de danie și întărire alături de *домъ* care este preponderent. De pildă: *села н(х)...* *гдѣ ес(т) Дкоръ н(х)* » «satele lor... unde este curtea lor» (1429, Cost. *Doc. I*, d. 86, p. 269); *дади н поткрѣдили есми...* *села...* *гдѣ бы(а) Юрїека Дкора* » «am dat și am întărit... satele... unde a fost curtea (casa) lui Iurie» (1456, Cost., *Doc. II*, d. 155, p. 577). Costăchescu traduce *Дкоръ* prin *curte* dar la p. 579 afirmă că la Acad. Rom. mss. 2812 f. 93 v. se află un regist al acestui document în care scrie «unde a fost casa lui Iurie» ceea ce este un indiciu că *Дкоръ* este sinonim cu *домъ* și *хнжа* precum reiese și din exemplul următor: *оузыли есмы пѣть дкори татаръ н дали есмы нхъ монастыреки* » «am luat cinci bordeie de tătari și le-am dat mănăstirii» (1441, Cost. *Doc. I*, d. 31, p. 92 și formula aproape identică în d. 32, p. 95).

Documente din Țara Românească: *н дѣкр на мѣсте хинатениѣмъ* («și curtea pe locul Hinăteștilor» (1388, P. P. Panaitescu, *Doc. Ț.R.*, d. 8, p. 48).

Documente privitoare la relații: *сѣт взел кони из мѡга Дкора* » «au luat (furat) caii din curtea mea» (1432—1433, Bogdan, *Relații*, d. 24, p. 45).

Exemple din Cronici: *къ Хрѣловскыхъ царскихъ Дкорѣхъ* » «la curțile domnești de la Hirău» (*Cronica lui Macarie, Cronici*, p. 80); *слѡучи сѧ нѣкоемоу злодѣю оуити на его Дкоръ* » «s-a întimplat unui oarecare răufăcător să intre la curtea lui» (Vlad Țepeș, *Cronici*, p. 206).

Mardarie Cozianul înregistrează termenul *Дкоръ* pe care îl traduce *кѡрте* (p. 136) dar formele verbale derivate din aceeași rădăcină cum ar fi *къДкорю сѧ* și *къДкорѣт сѧ* (p. 119) le traduce prin *съжшѣекс-мж* și *съжшѣжшѣ се* ceea ce, după părerea noastră, constituie dovada că *Дкоръ* avea și sens de casă, locuință.

Дкоръ n-a intrat în limba română dar verbul *a dvori* format din aceeași rădăcină a rămas în limba noastră ca arhaism.

În cadrul slavonei de la noi, *храмъ* ca și derivatul *храмина* numai în cronici redau noțiunea de «casă, locuință» iar în documente înseamnă «biserică, minăstire sau patronul unei biserici». *храмъ* provine din slav comun **chormъ*² și se păstrează în limbile: rusă în două variante fonetice *a) храм* (ca slavonism bisericesc) și *b) хором* (cu polnoglasia specifică); cehă *chrám*, bulgară și sîrbocroată *храм*. În limbile slave moderne, ca și în documentele noastre, cuvîntul desemnează «biserică, templu, locaș de

¹ Vezi A. MEILLET, *Le slave commun*, Paris, 1934, p. 496.

² VASMER, REW, t. 3, p. 270.